

1702 - Onderscheid tussen gehuwde en ongehuwde mantelzorgers bij partnervrijstelling erfbelasting niet discriminatoir

Hof 's-Hertogenbosch, 3 februari 2017, 15/01042

Art. 1 lid 4 sub a Successiewet

V-N Vandaag 2017/281

ECLI:NL:GHSHE:2017:347

Hof 's-Hertogenbosch oordeelt anders dan de rechtbank dat voor de ongelijke behandeling van gehuwde mantelzorgers ten opzichte van ongehuwde mantelzorgers een redelijke en objectieve rechtvaardiging bestaat.

Belanghebbende, X, die gehuwd was en samen met haar gezin en met haar vader een gezamenlijke huishouding vormde, heeft haar vader tot zijn overlijden jarenlang als mantelzorgverzorger verzorgd en heeft na diens overlijden ook het mantelzorgcompliment toegekend gekregen. In geschil is of het verschil in behandeling tussen een ongehuwde, die wel in aanmerking zou komen voor de partnervrijstelling in de erfbelasting, en een gehuwde mantelzorgverzorger in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. Rechtbank Zeeland-West-Brabant oordeelt dat dit het geval is en verleent X (alsnog) de partnervrijstelling.

Hof 's-Hertogenbosch oordeelt anders dan de rechtbank dat voor de ongelijke behandeling van gehuwde mantelzorgers ten opzichte van ongehuwde mantelzorgers een redelijke en objectieve rechtvaardiging bestaat. Naar het oordeel van het hof volgt uit de wetsgeschiedenis dat de wetgever als uitgangspunt heeft genomen dat de partnervrijstelling niet van toepassing is op meerrelaties. In de situatie van X zou zij bij gelijktijdig overlijden van haar echtgenoot en haar vader voor twee nalatenschappen een beroep kunnen doen op de partnervrijstelling. Dit past niet binnen het uitgangspunt dat de partnervrijstelling niet van toepassing is op meerrelaties. Er bestaat volgens het hof een redelijke verhouding tussen de maatregel die het onderscheid maakt en het daarmee beoogde gerechtvaardigde doel. De wetgever is hiermee gebleven binnen de hem toekomende ruime beoordelingsmarge en zijn oordeel is niet evident van redelijke grond ontbloeit. Het hoger beroep van de inspecteur is gegrond.

Zie ook:

- Hof Arnhem-Leeuwarden, 1 maart 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:1694, V-N 2016/30.1.2

Wenk:

- In afwijking van artikel 5a AWR bepaalt artikel 1a Successiewet onder welke voorwaarden ongehuwden voor *de erfbelasting* als partners worden aangemerkt.
- Uitgangspunt is dat bloedverwanten in de rechte lijn niet als partner kunnen kwalificeren. Een uitzondering geldt voor meerderjarige personen, waarvan één persoon een mantelzorgcompliment ontvangt op grond van artikel 19a Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Beide personen moeten in dat geval ook:
  - op hetzelfde woonadres staan ingeschreven;
  - een notariële samenlevingsovereenkomst hebben gesloten of minimaal 5 jaar samenwonen (zonder samenlevingscontract); en
  - geen andere partner hebben.
- In deze casus woont vader sinds 1993 in hetzelfde huis als zijn dochter, haar echtgenoot en hun gezin. De dochter is mantelzorgverzorger en ontvangt het mantelzorgcompliment. Bij het overlijden van haar vader is het de vraag of de dochter als partner kan worden aangemerkt. Partners hebben voor de erfbelasting een (maximale) vrijstelling van € 603.600, terwijl de vrijstelling voor kinderen € 19.114 bedraagt (cijfers 2011).
- De inspecteur is van mening dat de dochter niet in aanmerking komt voor de partnervrijstelling, omdat zij al een andere partner heeft (haar echtgenoot). De dochter gaat in (hoger) beroep.
- In afwijking van de rechtbank oordeelt het hof dat het onderscheid tussen gehuwde en ongehuwde mantelzorgers (die wel in aanmerking kunnen komen voor de partnervrijstelling) niet in strijd is met het gelijkheidsbeginsel.
- Het oordeel van het hof sluit aan bij de uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden op 1 maart 2016 (zie boven). In deze casus heeft belanghebbende cassatie ingesteld. Het is dus nog even afwachten hoe de Hoge Raad deze kwestie beoordeelt.
- **Let op!** Met ingang van 1 januari 2016 is de Wmo - en dus ook het mantelzorgcompliment - vervallen. Dit betekent dat mantelzorgers vanaf dat moment niet meer in aanmerking komen voor de partnervrijstelling. Vreemd genoeg verwijst het huidige artikel 1a lid 4 sub a Successiewet nog steeds naar (het niet meer bestaande) artikel 19a Wmo. Dit wekt ten onrechte de indruk dat een mantelzorgverzorger als partner voor de Successiewet kan worden aangemerkt.

(Schut & Bruggink Estate Planners te Haarlem)